

УДК 364.4-055.5/.7:005.336.4(100)
DOI: 10.24144/2524-0609.2023.53.112-116

Петрочко Жанна Василівна

доктор педагогічних наук, професор
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
z.petrochko@kubg.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-4413-1243>

Датченко Наталія Анатолівна

спеціалістка із захисту дитини Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ)
м. Київ, Україна
NDatchenko@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0002-1378-3476>

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАМОВЛЕННЯ ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЙКРАЩИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ

Анотація. Актуальність проблеми дослідження визначена необхідністю прискорити процес упровадження в Україні соціального замовлення. Мета статті: аналіз міжнародного досвіду соціального замовлення послуг для дітей та їхніх сімей в системі надання соціальних послуг в найкращих інтересах дитини. У статті використано теоретичний аналіз сучасної наукової літератури українських та зарубіжних дослідників з теми дослідження, методи узагальнення й систематизації для поглиблення розуміння соціального замовлення, сучасних трендів в системі надання соціальних послуг, а також специфіки закупівлі соціальних послуг органами місцевої влади від недержавних надавачів в країнах ЄС. Дослідницька увага приділена тому, що у процесі соціального замовлення повноваження щодо захисту дітей не можуть бути делеговані, тобто місцеві органи влади мають залишатись єдиним відповідальним органом за ключові рішення в найкращих інтересах дитини.

Ключові слова: діти, сім'я, Європейський Союз, соціальне замовлення, соціальні послуги, міжнародний досвід.

Вступ. Сучасні реалії, суспільні виклики, поширення кризових явищ, спричинених війною, загострення проблем вразливих груп населення актуалізують потребу змін і оновлень в соціальній роботі, системі надання соціальних послуг. Розвиток соціальних послуг значною мірою залежить від упровадження соціального замовлення як дієвого механізму залучення до надання соціальних послуг широкого кола представників громадського сектору.

Питання соціального замовлення піднімається в Україні вже близько 25 років, водночас все ще залишається інновацією, впровадження якої через об'єктивні і суб'єктивні чинники, бар'єри відбувається досить повільно. Попри це соціальне замовлення є актуальним і прогресивним явищем, процесом, здатним розвинути ринок соціальних послуг, особливо для вразливих сім'ям з дітьми та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Окрім цього, соціальне замовлення може вплинути на активізацію громади, розбудову якісного соціального партнерства в найкращих інтересах дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема соціального замовлення (її становлення, теоретичне обґрунтування, вивчення історичного контексту) привертає увагу науковців з різних галузей знань.

З позиції соціальної роботи, авторами цієї статті на сторінках попередніх номерів даного наукового видання вже було схарактеризовано сутність та особливості впровадження соціального замовлення в Україні як засобу регулювання діяльності у системі надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі надавачів соціальних послуг для задоволення потреб осіб/сімей у соціальних послугах відповідно до результатів визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах. Дослідницька увага була приділена структурі та ключовим елементам соціального замовлення, описано суб'єкти та складники соціального замовлення, етапи процедури його здійснення [1].

Окремі аспекти досліджуваної проблеми висвітлено у працях таких вчених, як: К. Багмет, М. Бук, В. Брудний, О. Вінніков, С. Горбунова-Рубан, Ю. Горемікіна, К. Дубич, А. Крупник, К. Кулі-Іванченко, В. Попович, Т. Семигіна, Н. Чудик-Білоусова та інших. Дослідники обґрунтовують, що: соціальне замовлення презентує інноваційний спосіб організації роботи для задоволення соціальних потреб населення (К. Кулі-Іванченко) [2, с. 8], однак при делегуванні державою недержавним організаціям повноважень реалізувати соціальне замовлення необхідно забезпечувати громадських суб'єктів необхідними для цього повноваженнями та ресурсами (Н. Чудик-Білоусова) [3, с.178].

Питання бар'єрів розвитку соціального замовлення описані у наукових розвідках Н. Датченко, Н. Гусак, Н. Кабаченко, В. Попович, О. Санчич та ін. Зокрема, Н. Датченко визначає, що сповільнюють розвиток соціального замовлення в Україні процедурні, фінансові, інформаційні та психологічні бар'єри [4, с.443].

В міжнародній історичній перспективі, за дослідженнями К. Дубич, передумовою для впровадження соціального замовлення була фінансова криза, яка змушувала країни-члени ЄС (напр. Угорщина, Польща, Чехія, Румунія, Словаччина) шукати більш ефективні шляхи використання бюджетних коштів в умовах дотримання певних європейських норм та стандартів у сфері соціальної роботи [5, с.7]. Спільними напрямками реформування у соціальній сфері, в т. ч. соціальній роботі, для зазначених країн стали: роздержавлення та монополізація соціальної сфери та максимальне звільнення держави від функцій надавача соціальних послуг. Така функція була делегована структурам громадянського суспільства та представникам бізнесу із відповідним контролем із боку держави.

Дослідник О. Вінніков зазначав, що, віддаючи перевагу недержавним надавачам соціальних послуг, представники зарубіжних країн керувалися на-

ступними міркуваннями: близькість до отримувачів соціальних послуг і, відповідно, краще розуміння їхніх потреб; спроможність недержавних надавачів до залучення додаткових коштів через альтернативні механізми, не доступні для державних надавачів (гранти міжнародних організацій, залучення внесків окремих громадян через краудфандінгову діяльність); краща кваліфікація спеціалістів недержавних надавачів завдяки доступу до міжнародних практик та неформальної освіти; гнучкість недержавних надавачів в умовах менших бюрократичних обмежень, що на пряму впливає на доступність соціальних послуг [6, с.179–180].

Отже, науковці погоджуються, що соціальне замовлення позитивно впливає на реформування процесу надання соціальних послуг; у процесу реалізації соціального замовлення недержавні надавачі соціальних послуг мають низку переваг. Водночас попри усвідомлення важливості цієї проблеми не достатньо обґрунтовано концептуальні питання щодо вибудовування процесу соціального замовлення соціальних послуг для дітей та їхніх сімей відповідно до міжнародних стандартів.

Метою статті є аналіз міжнародного досвіду соціального замовлення послуг для дітей та їхніх сімей в системі надання соціальних послуг в найкращих інтересах дитини.

Методи дослідження. У статті використано теоретичний аналіз сучасної наукової літератури зарубіжних дослідників з теми дослідження; узагальнення, систематизація для поглиблення розуміння сучасних трендів надання соціальних послуг дітям, особливостей соціального замовлення, характеристик сучасного процесу запровадження закупівлі соціальних послуг органами місцевої влади від недержавних надавачів в країнах ЄС.

Виклад основного матеріалу. Підхід в організації соціальної роботи за принципом «одна дитина – увесь спектр послуг», що базується на ідеї інтеграції та взаємодії усіх задіяних служб, суб'єктів надання соціальних послуг, є наріжним каменем у країнах Європейського Союзу (ЄС). У своїх Рекомендаціях «Інвестування у дітей: розірвання циклу знедоленості» (англ. «Investing in children: breaking the cycle of disadvantage») від 20.02.2013 р. керівний виконавчий орган ЄС наголошує на важливості розвитку взаємопов'язаних послуг для дітей та їхніх сімей, визначаючи, зокрема, наступні пріоритети: зменшення нерівності у наймолодшому віці шляхом інвестування у ранню освіту (ранній розвиток) дитини та догляд; покращення впливу освітніх систем для забезпечення рівних можливостей; поліпшення реагування систем охорони здоров'я для задоволення потреб дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; забезпечення дітей безпечними, адекватними житловими умовами; посилення підтримки сім'ї та умов альтернативного догляду [7]. Такі рекомендації були прийняті до дії усіма країнами-членами ЄС у 2013 році та стали частиною Пакету Соціальних Інвестицій Європейської Комісії (англ. Social Investment Package). Відтак, діти, й особливо найбільш вразливі, стали важливим пріоритетом напрацьованих європейських стандартів.

У межах реалізації політики ЄС, спрямованої на захист та розвиток дітей, кожна країна обрала власні інструменти для її реалізації. Зокрема, європейські дослідники визначають такі спільні *тренди* у системі впровадження зазначеної політики та організації послуг для дітей в країнах ЄС:

- ключовим питанням є доступність та якість освіти й догляду для дітей раннього віку;

- докладаються додаткові зусилля для того, щоб освітні системи ставали інклюзивними для дітей з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами;

- розвиток професійної освіти визначається як інструмент запобігання ранньому виключенню вразливих дітей із системи освіти;

- діти, які потребують піклування від держави, та їхні сім'ї отримують усіляку соціальну підтримку, щоб дитина залишалася із біологічною сім'єю, доки це відповідає її найкращим інтересам. Якщо це неможливо, кращим варіантом для дітей визначається альтернативний сімейний догляд. При цьому багато країн чітко взяли на себе зобов'язання не віддавати дітей до трьох років до інтернатних закладів;

- багато країн покращили професіоналізацію прийомної сім'ї шляхом навчання та підтримки прийомних батьків, в т. ч. фінансової, для підвищення їхньої батьківської компетентності. Прийомні батьки також мають право на пільги в таких сферах, як освіта, житло, транспорт;

- посилюється роль дітей, їхня участь у системі захисту дитини. У багатьох країнах діти мають право бути представленими у судових процедурах, які їх стосуються, незалежними представниками. Старші діти повинні бути проконсультовані щодо типу допомоги, запропонованої для них. Деякі країни також створили спеціальні органи для реєстрації поглядів і побажань дітей, які перебувають під опікою [8, с.11].

Щодо організації надання соціальних послуг дітям та їхнім сім'ям в країнах ЄС, можна узагальнити наступне:

1. Інтеграція різних послуг для розвитку дитини та запобігання її вразливості, пріоритезація найкращих інтересів дитини у розробці загальноєвропейських та національних політик залишається важливим орієнтиром.

2. Спостерігається загальний рух у напрямі децентралізації послуг для дітей та їхніх сімей. Багато країн трансформуються таким чином, аби послуги були доступні і надавалися місцевими комунальними та недержавними надавачами.

3. У рамках процесу децентралізації саме органи місцевої влади стають відповідальними за організацію доступу до соціальних послуг, зорієнтованих на дітей та їхніх сімей.

4. На рівні місцевого самоврядування країн ЄС відбувається перехід у сприйнятті власної ролі як надавачів необхідних послуг до усвідомлення себе як замовника соціальних послуг, наділеного повноваженнями закупівлі послуг від надавачів усіх форм власності.

Водночас, хоча у багатьох країнах ЄС на ключове питання щодо доцільності закупівлі соціальних послуг, тобто соціального замовлення, від недержавних надавачів була дана позитивна відповідь [9, с.14], все ще залишається побоювання втрати контролю щодо послуг у сфері захисту дитини.

Альтернативна суспільна та наукова думка щодо делегування функцій у сфері захисту дитини та надання соціальних послуг недержавному сектору існує навіть в Англії, яка однією із перших розпочала та впроваджує ринок соціальних послуг. Зокрема, англійський науковець Р. Джонс (Кінгстонський університет) занепокоєний тим фактом, що усі послуги для вразливих дітей передаються на ринок соціальних послуг, у якому активну участь почали відігравати такі великі бізнес-компанії, як G4S та Serco. До послуг, делегування яких вчений вважає недоцільним, належать: оцінка потреб та захисту дитини, ініціювання судових справ щодо вилучення дитини із сім'ї та рішення щодо альтернативного догляду ди-

тини [10]. Серед застережень, що висловлює автор, є великий обсяг повноважень бізнес-структур та громадських організацій щодо втручання в життя дітей та їхніх сімей. Турбують дослідника також питання можливої втрати демократичного нагляду з боку органів місцевої влади і прямої відповідальності за послуги. Якщо наглядові функції будуть здійснюватись органами влади через управління контрактами, є ризик непрозорості та невідкритості послуг, наданих бізнес-структурами для громадського контролю.

Враховуючи досвід Англії, дослідник застерігає і від доступу до ринку соціальних послуг великих міжнародних бізнес-корпорацій, зорієнтованих на швидкий прибуток. Обґрунтуванням цьому слугує думка про те, що надаючи соціальні послуги, бізнес-компанії втрачають індивідуальний підхід до потреб кожної сім'ї і занадто стандартизують послуги. Ще одним аргументом є можлива втрата надавача, бізнес-корпорації, в процесі надання послуг, якщо прибуток компанії не може бути гарантований місцевою владою через обмежені фінансові ресурси. Це особливо негативно може вплинути на тяглість послуг, безпеку та добробут вразливих дітей та їхніх сімей [10, с.449].

Не зважаючи на те, що думка про шкоду надмірної дерегуляції сфери соціальних послуг для дітей підтримана значною частиною англійського професійного та наукового середовища, існує альтернативна думка щодо необхідності розвитку ринку соціальних послуг для дітей та їхніх сімей в Англії, яка залишається також урядовою позицією. Одним із засновників та лідерів такої альтернативної думки став проф. Дж. Ле Гранд (англ. Julian Le Grand), радник британського уряду Т. Блера щодо організації соціальних послуг для дітей та їхніх сімей на місцевому рівні. На думку науковця, практика соціальної роботи може бути втілена через роботу соціальних підприємств, професійних об'єднань, фірм приватного сектору різних типів, якими керують власники. При цьому перевага надається професійними об'єднанням, де більшість або весь акціонерний капітал належить самим працівникам [11, с.7].

Аналізуючи зазначену полеміку між прихильниками та опозиціонерами розвитку ринку соціальних послуг для дітей та сімей, можна зауважити, що обидві сторони погоджуються з необхідністю використання потенціалу громадянського суспільства та бізнесу для організації якісних соціальних послуг для дітей та їхніх сімей. Більше того, зазначається, що розвиток волонтерських та інших організацій як надавачів соціальних послуг має історичне підґрунтя та культурну традицію в Англії [10, с.447]. При цьому дискусія точиться щодо: обсягу функціоналу органів місцевого самоврядування, який може бути делегований недержавним надавачам; типів соціальних послуг для дітей, які можуть бути делеговані і які не можуть бути делеговані ні в якому разі; ролі органу місцевого самоврядування у процесах організації, координації та контролю якості та процесів надання зазначених послуг.

Як відмічають британські дослідники, є велика різниця між забезпеченням терапевтичних послуг для дітей та відповідальністю за розслідування підозри щодо насильства проти дитини. Передача функції із захисту дитини третім сторонам та обмеження відповідальності влади за її якість може підвищити ризик для дітей та створити ще один не потрібний рівень підзвітності та моніторингу [12].

Підсумовуючи ключові аспекти полеміки щодо обсягу функцій, які можна делегувати некомерційним організаціям у сфері послуг для дітей та їхніх

сімей, важко не погодитись із конструктивною позицією англійської професійної спілки «Асоціація директорів служб у справах дітей» (англ. Association of Directors of Children's Services). Асоціація, зокрема, проголошує спільну позицію усіх своїх членів про те, що рішення, прийняті щодо життя дитини, мають базуватися виключно на найкращих інтересах дитини та повинні бути прийняті на основі оцінки потреб, виконаної кваліфікованими соціальними працівниками, та рішень суду. Такі рішення не можуть та не мають бути залежними від фінансового прибутку надавачів послуг. На думку професійної Асоціації, серйозним ризиком є ставити у пряму чи опосередковану залежність можливість отримання прибутку та прийняття таких рішень, наприклад, чи втручатись у життя дитини, чи ні.

Практики зазначають, що такий підхід може призвести до фрагментації відповідальності усіх задіяних сторін, що негативно вплине на дотримання найкращих інтересів дитини. При цьому керівники англійських служб у справах дітей зауважують, що повноваження органів щодо соціальної турботи та захисту дітей не можуть бути делеговані. Однак можуть бути делеговані їхні функції. Соціальні послуги, які мають на меті захист та безпеку дитини, можуть бути адекватно профінансовані. Такі соціальні послуги не повинні ґрунтуватися на ідеї отримання прибутку. Практики зазначають, що залучення органами місцевого самоврядування третіх осіб для надання соціальних послуг дітям та їхнім сім'ям можливо, якщо орган місцевої влади залишається єдиним органом, який несе відповідальність за виконання власних та делегованих повноважень у найкращих інтересах дитини [13].

Тобто, англійський досвід свідчить, що, делегуючи власні функції щодо дітей, органи місцевого самоврядування не можуть делегувати власну відповідальність. Надаючи комерційним та некомерційним організаціям можливість надавати соціальні послуги для дітей та їхніх сімей, органи місцевого самоврядування можуть інструментально та технологічно розширити сферу соціальних послуг, покращити їх якість. Однак при цьому вони мають залишатись єдиним відповідальним органом за ключові рішення, що стосуються найкращих інтересів дитини.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, розвиток соціального замовлення як дієвого інструменту ринку соціальних послуг став частиною неоліберального порядку денного країн Західної та Центрально-Східної Європи, Великобританії. У сфері соціального захисту, дотримуючись спільного тренду щодо делегування власних повноважень із надання соціальних послуг недержавним надавачам, розвинуті країни зважали на власні соціально-культурні передумови та традиції. Водночас досвід окремих країн ЄС та Англії свідчить про необхідність зваженої позиції щодо ринку соціальних послуг для такої вразливої категорії, як діти. Делегуючи власні функції щодо захисту дітей та розвитку системи соціальних послуг в умовах ринку, органи місцевого самоврядування не можуть делегувати власну відповідальність. Вони повинні залишатись єдиним відповідальним органом за ключові рішення, що стосуються найкращих інтересів дитини.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у моделюванні соціального замовлення в Україні на основі глибокого аналізу міжнародного досвіду дій в найкращих інтересах дитини, враховуючи реалії воєнного стану та загострення проблем надання соціальних послуг в сучасних умовах.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.

Фінансування. Робота виконана за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.

Доступність даних. Це теоретичне дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не використовувались при написанні цієї роботи.

Список використаної літератури

1. Петрочко Ж.В., Датченко Н.А. Сутність та особливості впровадження соціального замовлення в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2021. № 2(49). С. 155–159.
2. Кулі-Іванченко К. Соціальне замовлення органів місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Одеса, 2015. 20 с.
3. Чудик-Білоусова Н. І. Соціальне замовлення в системі надання соціальних послуг. *Університетські наукові записки*. 2017. № 63. С. 167–183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2017_3_17 (дата звернення: 14.08.2023)
4. Датченко Н. Бар'єри у застосуванні соціального замовлення в Україні. *Social Work and Education*. 2021. № 8 (4). С.430–450.
5. Дубич К. В. Соціальне замовлення – ефективний механізм надання соціальних послуг в Україні. *Державне управління: теорія та практика*. 2013. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2013_1_14 (дата звернення: 12.09.2023)
6. Державне фінансування організацій громадянського суспільства. Як запровадити європейські стандарти? / О. Ю. Вінніков та ін. Київ: Агентство «Україна», 2010. С.179–180.
7. Investing in children: breaking the cycle of disadvantage: European Commission Recommendation of 20.02.2012 no. 2013/112/EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013H0112> (date of access: 10.09.2023)
8. Alfonso Lara Montero. Investing in Children's Services, improving outcomes: research. Brighton: European Social Network, 2016. 153 p. URL: https://www.esn-eu.org/sites/default/files/publications/FINAL_Investing_in_Childrens_Services_WEB.pdf?fbclid=IwAR1ghASXDD7vLSqBeBNF6vvsiz1Yi4ozoa7RKNFLSSwsoHbfO4j65BxTae0 (date of access: 01.08.2023)
9. European Social Network. Putting Quality First. Contracting for Long-Term Care. Brussels, 2021. 66 p. URL: https://www.esn-eu.org/sites/default/files/2021-01/Long%20Term%20Care_2021_Interactive.pdf (date of access: 22.08.2023)
10. Jones R. The end game: the marketization and privatization of children's social work and child protection. *Critical social policy*. 2015. Vol. 34(4). P. 447–469.
11. Le Grand J. Consistent care matters: exploring the potential of social work practices. 2007. 77 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/30525494_Consistent_Care_Matters_Exploring_the_Potential_of_Social_Work_Practices (date of access: 21.08.2023)
12. Turner A. [Cross-party group calls for rethink over child protection outsourcing plans]. URL: <https://www.communitycare.co.uk/2014/06/25/cross-party-group-calls-rethink-child-protection-outsourcing-plans/> (date of access: 21.08.2023)
13. ADCS Response to the consultation on powers to delegate children's social care functions. Manchester, 2014. URL: <https://adcs.org.uk/care/article/consultation-response-on-powers-to-delegate-childrens-social-care-functions> (date of access: 09.09.2023)

References

1. Petrochko, Zh.V., & Datchenko, N.A. (2021). Sutnist ta osoblyvosti vprovadzhennia sotsialnoho zamovlennia v Ukraini [The essence and peculiarities of the implementation of social order in Ukraine]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University*, 2(49), 155–159. (in Ukrainian).
2. Kuli-Ivanchenko, K. (2015). *Sotsialne zamovlennia orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: konstytutsiine-pravove doslidzhennia* [Social contracting of self-governance in Ukraine: constitutional and legal research] [Extended abstract of Candidate dissertation]. National University «Odessa Legal Academy». (in Ukrainian).
3. Chudyk-Bilousova, N.I. (2017). Sotsialne zamovlennia v systemi nadannia sotsialnykh posluh [Social contracting in the system of social service provision]. *Univertsytet's'ki naukovy zapysky*, 63, 167–183. (in Ukrainian).
4. Datchenko, N. (2021). Bar'ieri u zastosuvanni sotsialnoho zamovlennia v Ukraini [Barriers in the application of social order in Ukraine]. *Social Work and Education*, 8(4), 430–450. (in Ukrainian).
5. Dubych, K.V. (2013). Sotsialne zamovlennia – efektyvnyi mekhanizm nadannia sotsialnykh posluh v Ukrainy [Social contracting as an effective mechanism for social service provision in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnya: teoriya ta praktyka*, 1. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2013_1_14 (in Ukrainian).
6. Vinnikov, O. & et al. (2010). Derzhavne finansuvannia orhanizatsii hromadianskoho suspilstva. Yak zaprovadyty yevropeiskii standarty? [State financing of the organization of civil society. How to introduce European standards?]. http://ipo.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/finance_NGO_2010.pdf. (in Ukrainian).
7. Investing in children: breaking the cycle of disadvantage : European Commission Recommendation of 20.02.2012 no. 2013/112/EU. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013H0112>
8. Alfonso Lara Montero. Investing in Children's Services, improving outcomes : research. Brighton : European Social Network, 2016. 153 p. https://www.esn-eu.org/sites/default/files/publications/FINAL_Investing_in_Childrens_Services_WEB.pdf?fbclid=IwAR1ghASXDD7vLSqBeBNF6vvsiz1Yi4ozoa7RKNFLSSwsoHbfO4j65BxTae0
9. European Social Network. Putting Quality First. Contracting for Long-Term Care. Brussels, 2021. 66 p. https://www.esn-eu.org/sites/default/files/2021-01/Long%20Term%20Care_2021_Interactive.pdf
10. Jones R. The end game: the marketization and privatization of children's social work and child protection. *Critical social policy*. 2015. Vol. 34(4). P. 447–469.
11. Le Grand J. Consistent care matters: exploring the potential of social work practices. 2007. 77 p. https://www.researchgate.net/publication/30525494_Consistent_Care_Matters_Exploring_the_Potential_of_Social_Work_Practices
12. Turner A. [Cross-party group calls for rethink over child protection outsourcing plans]. <https://www.communitycare.co.uk/2014/06/25/cross-party-group-calls-rethink-child-protection-outsourcing-plans>
13. ADCS Response to the consultation on powers to delegate children's social care functions. Manchester, 2014. <https://adcs.org.uk/care/article/consultation-response-on-powers-to-delegate-childrens-social-care-functions>

Статус статті: Отримано: 08.09.2023 Прийнято: 12.10.2023 Опубліковано: 26.10.2023

Petrochko Zhanna

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Department of Social Pedagogy and Social Work
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

Datchenko Nataliya

Child Protection Specialist in United Nations Children's Fund (UNICEF)
Kyiv, Ukraine

INTERNATIONAL EXPERIENCE ON SOCIAL COMMISSIONING IN THE BEST INTERESTS OF THE CHILD

Abstract. The urgency of the research under consideration is determined by the need to speed up the process of introducing a social order in Ukraine. At the same time, conceptual issues regarding the social ordering of social services for children and their families in accordance with the international standards are not sufficiently substantiated. The purpose of the article: analysis of the international experience of social ordering of services for children and their families in the system of providing the social services in the best interests of a child. The article uses a theoretical analysis of modern scientific literature by Ukrainian and foreign researchers on the research topic, methods of generalization and systematization to deepen the understanding of social order, modern trends in the system of providing social services, as well as the specifics of purchasing social services by local authorities from non-state providers in EU countries. Social order in Ukraine is defined as a means of regulating activities in the system of providing social services by engaging social service providers on a contractual basis to meet the needs of individuals/families in social services in accordance with the results of determining the needs of the population of the administrative-territorial unit/territorial community in social services. Research attention is paid to the fact that in the process of social ordering, the power to protect children cannot be delegated, that is, local authorities should remain the only responsible body for key decisions in the best interests of the child.

Key words: children, family, European Union, social order, social services, international experience.